

HET HOUDEN EN KWEKEN VAN DE TIJGERRATTENSLANG

THE TIGER RATSNAKE – CARE AND BREEDING

Mark Wootten

Inleiding

De tijgerrattenslang (*Spilotes pullatus*) staat ook bekend onder de naam 'kippenslang'. Ze is een grote, boombewonende colubride slang die in heel Zuid-Amerika voorkomt. Ze kan meer dan drie meter lang worden, maar 2.5 meter is een gebruikelijke gemiddelde lengte voor volwassen exemplaren. Verschillende ondersoorten worden onderkend, maar ik kon geen nadere gegevens hierover vinden. De meeste dieren van hobbyisten zijn in het wild gevangen en arriveren met andere veel geïmporteerde Zuid-Amerikaanse slangen, zoals smaragdboa's, Amazone-boomboas enz. Het is meestal al erg moeilijk het land van herkomst te achterhalen, laat staan de juiste lokale vindplaats.

Van tijgerrattenslangen wordt altijd beschreven dat het wurgers zijn. Ik heb verscheidene exemplaren van deze soort gedurende ongeveer tien jaren gehouden, maar heb tot op heden nooit de geringste poging tot wurgen waargenomen. De meeste constrictors wurgen als ze honger hebben zelfs ontdooid voedsel. Mijn ervaring met deze slangen is dat het echte 'grijp-en-eetdieren' zijn, hetgeen ze doen met een angstwekkende snelheid. In

Mark Wootten

Introduction

The Tiger Ratsnake (*Spilotes pullatus*) is also known as the Chicken Eater. It is a large arboreal colubrid found throughout South America. They are reported to exceed 3m but 2.5 is a typical average size for adults. There are several subspecies recognised but I have been unable to find any definitive data regarding these. Most animals seen in the hobby are usually wild caught and come in with other commonly imported South American snakes, such as Emerald Boas, Amazon tree boas etc it is usually very difficult to pinpoint even the country of origin, so specific locale data is rarely available.

Tiger rats are always described as a constricting species. I have kept several specimens of this species over a period of about 10 years, to this day I have never witnessed even the slightest attempt to constrict. Most constrictors will, when hungry, constrict even defrost food. These snakes, in my experience, are pure grab and eat animals, which they do at an alarming rate. Living in the UK feeding of live mammals/birds is illegal, unless there is a risk of causing suffering to the 'predator' animal(through starvation). We therefore

Het gestreepte mannetje. / Male - Striped morph hatchling.

Het normaal getekende vrouwtje. / Female - Typical morph.

Een uitgekomen jong. Het gestreepte mannetje. / Male - Striped morph hatchling.

Een uitgekomen jong. Het normale vrouwtje. / Female - Normal morph hatchling.

Engeland is het voeren van levende zoogdieren of vogels bij wet verboden, tenzij het risico bestaat dat het etende dier op de een of andere manier lijdt (hier door ondervoeding). Daarom worden in Engeland ontdoode dieren routinematig gevoerd. Af en toe moest ik echter levende prooidieren voeren om wildgevangen dieren aan het eten te krijgen. Dit waren altijd jonge (pas gespeende) ratten. Ofschoon deze jonge dieren niet zo gevaarlijk zijn als oudere, bestaat er toch het gevaar van verwonding van de slang. In alle gevallen werden prooidieren eenvoudigweg levend opgegeten. Er werd geen aandacht geschonken aan de oriëntatie van de prooidieren, ze werden simpelweg verslonden. Een opmerking over de grootte van de prooi: bij deze grote slangen neigt men er gemakkelijk toe de grootte van het aan te bieden prooidier te overschatten. *Spilotes*-slangen eten echter geen grote prooidieren. Prooien die gemakkelijk door andere soorten slangen van dezelfde grootte gegeten kunnen worden (bijvoorbeeld grote *Elaphe*- of *Pituophis*-soorten), worden typisch genegeerd. Deze *Spilotes*soort geeft de voorkeur aan kleinere, vermoedelijk gemakkelijker te overweldigen prooien.

Mijn dieren

In het begin kocht ik een paar dieren die al lang in gevangenschap werden gehouden. Deze werden me toegezonden vanuit het andere einde van het land. Ik kocht ze ongezien. Bij aankomst was het direct duidelijk dat het om een paar mannen ging! Beide dieren waren magnifieke slangen, dus besloot ik ze te houden en er een vrouwtje bij te zoeken. Uiteindelijk kocht ik nog een 'paartje' geïmporteerde dieren. Dit was inderdaad een koppel. Het vrouwtje

routinely feed defrost animals here in the UK. I have had to occasionally feed live, to get wild caught animal started, the prey animals have invariably been young (weaner) rats. Though these prey animals are not as dangerous to the snake, as would be an older specimen, there is still risk of injury to the snake. In all cases the animal was simple eaten alive. No care was taken regarding orientation of the prey animal, they were simply devoured. A note here about food size, given the size of these snakes, it is easy to over estimate the size of food animal to offer, *Spilotes* will not eat large food items. Food items that would easily be consumed by similarly sized snakes of other species (large *Elaphe*, *Pituophis* etc) are typically ignored. *Spilotes* prefer smaller, presumably, easily overpowered prey.

My animals

I initially purchased a pair of long term captive animals, these were shipped from the other end of the Country, and were bought sight unseen! On arrival it was immediately obvious that I had a pair of males!!! Both animals were stunning snakes, so I decided to keep them and seek a female. I ended up buying another "pair" of imported animals, these were indeed a pair, the female was a typical specimen but the male is a striped morph and particularly colourful. The latter pair are the subject of this article. These animals were housed together in a tall vivarium, furnished with multiple branches.

The male settled in immediately and ate practically anything I offered of an appropriate size. The female however refused to feed. After a few weeks the female remained on the floor of the vivarium, oddly

had de typische tekening, maar het mannetje was gestreept en bijzonder kleurrijk. Over het laatste paar gaat dit artikel. Deze dieren werden samen gehuisvest in een hoog terrarium met veel takken.

Het mannetje vestigde zich direct en at praktisch alles van geschikte grootte wat ik hem aanbood. Het vrouwtje weigerde echter te eten. Na een paar weken bleef het vrouwtje op de bodem van het terrarium liggen, in een gekke, rechthoekige houding tegen alle vier de wanden van het terrarium. De oorzaak van dit gedrag werd snel duidelijk toen ze verscheidene onontwikkelde eieren legde. Deze waren erg klein en slijmerig. Vermoedelijk hebben de stress van de import en de talloze reizen die deze dieren hebben gemaakt voordat ik ze aanschafte, bijgedragen aan de voortijdige afzetting van de eieren.

Na het leggen van de eieren begon het vrouwtje uiteindelijk te eten, maar er waren drie of vier levende prooidieren nodig voor ze dode accepteerde. Het vrouwtje was altijd lastiger met eten dan het mannetje. De man was/is zo'n goede eter, dat hij een rolronde lichaamsvorm aannam, in plaats van de gebruikelijke 'broodvorm'. Ik hield deze beesten verscheidene jaren zonder noemenswaardige gebeurtenissen. Ik probeerde een paar keer met ze te kweken, maar zag nooit enige hofmakerij of paringen.

Een verandering van omstandigheden

Door een verandering in mijn persoonlijke omstandigheden (mijn oude huis moest verkocht worden, ik moest een nieuw huis kopen en verhuizen), moest ik mijn slangencollectie in een tijdelijk verblijf onder-

coiled such that she was in contact with all four walls of the vivarium, in a roughly rectangular coil. The cause of this behaviour was soon apparent when she passed several underdeveloped eggs. These were very small and slimy. Presumably, the stress of import and the numerous journeys, which these animals had been subjected to prior to me acquiring them, contributed to the premature deposition of the eggs.

Following egg deposition, the female eventually began to feed but required three or four live feeds before she would accept dead prey. The female was always a more fussy feeder than the male. The male was/is such a good feeder that he took on a cylindrical cross section, rather than the usual tall "loaf of bread" shape. I maintained these animals for several years rather uneventfully. I attempted a few breeding attempts but courtship/mating was never witnessed.

A change of circumstances

Due to a change in my personal circumstances I had to move my snake collection to temporary accommodation, during house sale/move/purchase. Many of my snakes needed to be housed in much smaller enclosures during this period. The *Spilotes* were housed, individually, in large storage tubs for a number of months. The animals thrived. The female in particular became a voracious feeder and gained much body weight, the male never a shy feeder, fed more voraciously also. I moved into my new home in the summer of 2004. When setting up my snake collection, I chose to house the *Spilotes* in a similar manner to the temporary housing. I made a

De twee eieren. / The two eggs.

brenge. Veel van mijn slangen moesten hierdoor in veel kleinere ruimtes ondergebracht worden in deze periode. De *Spilotesslangen* werden, ieder apart, in grote opslagvaten gedaan gedurende een aantal maanden. De dieren deden het hierin uitstekend. Het vrouwtje in het bijzonder werd een gulzige eetster en nam veel in lichaamsgewicht toe. Het mannetje, dat nooit een bescheiden eter was geweest, at ook gulziger. In de zomer van 2004 trok ik in mijn nieuwe woning. Bij het inrichten van mijn slangenverzameling koos ik er voor om de *Spilotesslangen* onder te brengen op eenzelfde manier als gedurende de tijdelijke behuizing. Ik maak een rek met de grootste opslagvaten die ik kon vinden. In de vaten bracht ik een dubbele bodem en een klimgeraamte aan. Dit verschafte de slangen een veilige plaats om zich te verstoppen en vergrootte het bruikbare opper-

rack using the largest storage tubs I could find. Within the tubs I created a false floor with an integral climbing frame. This provided a secure hiding place for the snakes and increased the useable area of the tubs. The animals continued to thrive.

Once the snakes were settled in I planned a serious breeding attempt. During the winter of 2005/6, I allowed the rack containing the *Spilotes* to cool slightly for a period of three months. This was achieved indirectly by turning off a number of other vivaria to allow brumation, this reduced the ambient temperatures and indirectly the temperature characteristics of the *Spilotes* rack. I moved a number of species to this rack to condition prior to breeding attempts. Food intake naturally declined during this period. A combination of luck and cage placement made the cooling possible.

vlak van de vaten. De dieren bleven het hierin voorspoedig doen.

Toen de slangen zich eenmaal gevestigd hadden, plande ik een serieuze kweekpoging. Tijdens de winter van 2005-2006 liet ik het rek met *Spilotes* een beetje afkoelen gedurende een periode van drie maanden. Dit werd indirect bereikt door het uitzetten van een aantal andere terraria om een wintertoestand te krijgen. Hierdoor werd de omgevingstemperatuur verlaagd, en indirect de temperatuurkarakteristiek van het *Spilotes*-rek. Ik zette een aantal slangensoorten op dit rek om ze in de gewenste conditie te brengen alvorens kweekpogingen te doen. De voedselopname nam natuurlijk af tijdens deze periode. Een combinatie van geluk en de plaatsing van de kooien maakte het afkoelen mogelijk.

De dieren werden eind januari bij elkaar gezet in een 'Nick-Lumb-2'-cube-terrarium, opnieuw een veel kleiner terrarium dan ik normaal zou hebben gebruikt voor deze soort. Ongeveer twee weken later trok een beroering in het terrarium mijn aandacht: de *Spilotes* waren aan het paren. Dit verliep met korte onderbrekingen gedurende meer dan een week. Het vrouwtje at hierbij minder, maar ik denk dat dit kwam door de aanwezigheid van het mannetje. Er waren geen andere tekenen dat het vrouwtje zwanger was, daarom had ik geen geschikte nestplaatsen gemaakt. Op de 21ste april ontdekte ik een eiklomp in het terrarium en ik bracht onmiddellijk nestmateriaal aan. Op de 23ste april werden twee goede eieren en nog een eiklomp gelegd. Het ene ei was aanzienlijk groter dan het andere. Het kleinere ei had een verbleekt uiteinde, maar zag er toch levensvatbaar uit. Beide werden uitgebroed in vermiculiet bij 28°C. Gedurende een routi-

The animals were housed together at the end of January, in a Nick Lumb 2' cube vivarium, again a much smaller vivarium than would typically be used for this species. Approximately two weeks later, a 'commotion' drew my attention to the vivarium, the *Spilotes* were mating. This continued on and off (more on than off!!) for over a week. Food intake in the female declined but I put this down to being housed with the male. There were no other signs that the female was gravid, therefore I had not set up any appropriate nesting sites. On the 21st April, I discovered a 'slug' in the vivaria, I immediately provided nesting material. On the 23rd April two good eggs and another slug were deposited. One egg was considerably larger than the other, the smaller egg had a discoloured end but still looked viable. These were incubated in vermiculite at 28°C. During a routine check of the eggs on the 27th June, after 66 days of incubation, I discovered the smaller egg was hatching. This contained a striped animal which turned out to be a male. The other egg showed no signs of pipping after another 24hours, so being paranoid, I slit the egg to reveal a healthy snake within. I left the snake to come out on its own, this occurred on the 30th. This animal was a typical but beautiful marked male. After the post hatching slough the striped animal fed voraciously. The normal animal fed a few times but despite assist feeding quickly lost condition and died.

I am hoping to repeat this breeding success and gain further insights into this rarely bred species.

necontrole van de eieren op de 27ste juni, na 66 dagen in de broedstoof, ontdekte ik dat het kleine ei op uitkomen stond. Het bevatte een gestreept dier, dat een mannetje bleek te zijn. Het andere ei vertoonde na 24 uur geen tekenen van opengaan, en dus maakte ik het, paranoïde als ik was, zelf open en trof er een gezonde slang in aan. Ik liet de slang er op eigen houtje uitkomen, en dit gebeurde op de 30ste. Dit dier was een normaal getekend, maar prachtig gekleurd mannetje. Na de eerste maal vervellen vrat het gestreepte dier gulzig. Het normale dier at enkele keren, maar ging, ondanks hulp bij het voeren, snel in conditie achteruit en overleed.

Ik hoop dit kweeksucces te herhalen en verder inzicht op te doen in deze zelden gekweekte soort.

Vertaling uit het Engels door Ruud de Lang

